

Til kulturministeren og Folketingets kulturudvalg

Forslag til afhjælpning af den reducerede adgang til Rigsarkivets arkivalier

Foreningen Læsesal til Aarhus har tidligere henvendt sig til både kulturministeren og Folketingets kulturudvalg vedr. den reducerede adgang til Rigsarkivets arkivalier (se vedhæftede). Disse henvendelser har dog desværre ikke affødt nogen positiv reaktion.

Imidlertid mener vi i foreningen stadig, at det af de tidligere nævnte grunde er vigtigt, at der sker en øget tilgængelighed til materialet i Rigsarkivet – en holdning vi senest har set støttet i bl.a. en henvendelse til Rigsarkivet af 16. jan. 2017 fra direktør i Den Gamle By i Århus Thomas Bloch Ravn. Denne henvendelse har affødt et spørgsmål fra Mogens Jensen i Folketingets kulturudvalg (Kulturudvalget 2016-17, KUU alm. del bilag 66).

Da vore tidligere henvendelser ikke har vundet gehør, vil vi i stedet tillade os at fremsætte nedenstående forslag, som kunne føre til en mere hensigtsmæssig adgang til Rigsarkivets materiale:

Nedlæg Rigsarkivets læsesale - og udbyg fjernlånsordningen.

I stedet for at benytte Rigsarkivets læsesale vil man kunne gøre brug af læsesalene på stadsarkiverne og tilsvarende institutioner, som er vant til at håndtere arkivalisk materiale, og som har faguddannet personale.

Et af Rigsarkivets hovedformål er at give offentligheden adgang til arkivmaterialet, og ved de foreslåede tiltag vil arkivmaterialet virkelig kunne komme ud og blive brugt – idet vi går ud fra, at hovedformålet ikke er at gemme alt arkivmateriale og holde det for sig selv.

Ordningen vil have en række fordele:

- Rigsarkivet sparer udgifter til at bemande læsesalene
- Rigsarkivets sparede årsværk fra læsesalene vil kunne benyttes til opkvalificering af registreringerne og til intensivisering af digitaliseringsindsatsen
- Den sparede plads kan benyttes til andre arkivformål
- Stadsarkiver m.m. har i forvejen læsesale, så der skal ikke oprettes nye læsesale, men man kan optimere udnyttelsen af de eksisterende læsesale
- Man vil få en langt større geografisk spredning af læsesale, end tilfældet er i dag
- Landets historiestuderende vil få lige adgang til at arbejde med arkivmateriale
- Mange flere interesserede vil kunne få adgang til materialet
- Der vil dermed ske en demokratisering af historieskrivningen
- Ordningen vil være udtryk for en decentralisering

- Ordningen vil betyde en styrkelse af yderområderne
- Der vil være tale om en generel liberalisering af arkivvæsenet

Det vil selvfølgelig være nødvendigt at udbygge **fjernlånsordningen**, så den bliver mere smidig. Derfor bør man:

- Overlade transporten af arkivalierne til et professionelt transportfirma i stedet for at benytte Rigsarkivets egne biler og egne chauffører
- Slette de tidsmæssige restriktioner for, hvilke arkivalier der må udlånes (i dag må kun arkivalier, der er fra efter 1848 udlånes)
- Lave en hensigtsmæssig ordning for specielt skrøbelige arkivalier, som ikke tåler transport, så de kan studeres på deres opholdssted. Der kan til dette formål stilles et kontor eller lignende til rådighed på det pågældende sted.

Det er vor opfattelse, at den foreslåede ordning vil have en lang række praktiske fordele samt sikre en bedre udnyttelse af Rigsarkivets sparsomme ressourcer, og vi skal derfor bede om, at vort forslag bliver genstand for en seriøs og grundig overvejelse i forbindelse med en revision af arkivloven.

På vegne af Foreningen Læsesal til Aarhus, den 5. februar 2017

Vibeke Harsberg

Arkivar, cand.mag.